

GIÁ TRỊ CỦA QUAN ĐIỂM HỒ CHÍ MINH VỀ MỐI QUAN HỆ BIỆN CHỨNG GIỮA CÔNG AN VÀ NHÂN DÂN

VŨ HỒNG MAI*

Ngày nhận bài: 26/04/2017; ngày sửa chữa: 29/04/2017; ngày duyệt đăng: 16/05/2017.

Abstract: Viewpoint of former president Ho Chi Minh on dialectical relationship between the police and the people contains profound values theoretically and practically. This relationship is the decisive factor to build a firm and strong police force, like loyal servants of people, for the security of our country, for the happiness of the people.

Keywords: Ho Chi Minh's viewpoint, dialectic relationship, police, people.

Công an (CA) là cơ quan chuyên trách do Nhà nước lập ra để giữ gìn trật tự, an ninh chung. Mỗi khi nói đến CA, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định CA của ta là công an nhân dân (CAND). Nói về bản chất của CA Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rất rõ: “Làm CA không phải làm “quan cách mạng”. Làm CA là để giữ trật tự, an ninh cho nhân dân, xem xét tìm tòi âm mưu phản động làm hại nhân dân. Từ Chủ tịch nước đến giao thông viên cũng vậy, nếu không làm được việc cho dân thì dân không cần đến nữa” [1; tr 365].

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định mục tiêu cao nhất của sự nghiệp bảo vệ an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội là an ninh, trật tự cho nhân dân, cho Đảng và Nhà nước của dân, do dân và vì dân. Theo nghĩa đó, việc giữ vững an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã hội cũng nhằm mục đích cuối cùng là bảo vệ lợi ích cho nhân dân, giữ gìn cuộc sống bình yên của nhân dân. Nhiệm vụ bảo vệ sự nghiệp cách mạng của CA là nhiệm vụ bảo vệ Đảng, bảo vệ quyền làm chủ của nhân dân.

Vận dụng một cách sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào cách mạng Việt Nam. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đánh giá rất đúng vai trò của quần chúng nhân dân trong cách mạng và trong vấn đề an ninh trật tự. Nhận thức một cách hết sức sâu sắc cùng với lòng tin tuyệt đối và mãnh liệt vào sức mạnh to lớn, vô tận của nhân dân, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ vai trò của nhân dân và mối quan hệ biện chứng giữa CA và nhân dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội. Quan điểm đó của Người đã để lại những giá trị hết sức to lớn về lý luận và thực tiễn cho con đường cách mạng của Đảng ta. Cụ thể:

1. Về giá trị lý luận

1.1. Đây là cơ sở để Đảng ta lãnh đạo, xây dựng CAND. Tư tưởng Hồ Chí Minh về CAND là tài

sản tinh thần vô giá của dân tộc Việt Nam, là cơ sở lý luận quan trọng để Đảng xác định phương hướng, hình thành phương pháp, cách thức lãnh đạo việc xây dựng, củng cố, phát triển CAND một cách trực tiếp, toàn diện về chính trị, tư tưởng và tổ chức.

Trong suốt chặng đường lịch sử dân tộc, tư tưởng Hồ Chí Minh về CAND đã trở thành ngọn cờ dẫn dắt, trở thành tư tưởng định hướng hoạt động để từ đó CAND vượt qua mọi thử thách, khó khăn, không ngừng tiến bộ và trưởng thành về mọi mặt, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ cách mạng đặt ra.

Tư tưởng của Hồ Chí Minh về xây dựng lực lượng CA nhân dân là nền tảng tư tưởng và phương châm hành động của Đảng ta trong việc đề ra và thực hiện đường lối chiến lược về lực lượng cách mạng vững mạnh của quần chúng nhân dân, là công cụ bạo lực tin cậy của Đảng, vũ khí sắc bén của Nhà nước. Quan điểm của Người về mối quan hệ biện chứng giữa CA và nhân dân có nội hàm quan trọng trong chiến lược bảo vệ thành quả cách mạng của dân tộc. CA là lực lượng nòng cốt, tinh nhuệ, công cụ sắc bén để bảo vệ nhân dân, là thanh bảo kiếm của nhân dân. Nhân dân vừa là đối tượng, vừa là mục tiêu, vừa là nền tảng của sự nghiệp an ninh, trật tự, nếu không có nhân dân thì không sinh ra lực lượng CA của nhân dân, có nhân dân mà không có CA thì nhân dân không thể có cuộc sống yên vui, hạnh phúc. Bởi, trong xã hội luôn có những kẻ thù phá hoại sự nghiệp cách mạng, bọn phản động và thế lực thù địch tìm mọi cách lật đổ chế độ, bọn tội phạm trong mọi lĩnh vực của đời sống. Do vậy, công tác CA là công tác nóng bỏng và đầy hiểm nguy, đòi hỏi phải biết “dựa vào dân” và luôn nâng cao cảnh giác cách mạng, sẵn sàng chiến đấu với mọi kẻ thù để bảo vệ nhân dân. Bên cạnh đó, CA

* Trưởng Cao đẳng Cảnh sát nhân dân I

(Tháng 5/2017)

Tạp chí Giáo dục SỐ ĐẶC BIỆT 13

phải phát huy cao độ quyền làm chủ của nhân dân trong công tác bảo vệ an ninh trật tự để nhân dân ủng hộ, giúp đỡ CA.

Trong sáu điều về tư cách của người CA cách mạng của Hồ Chí Minh, có điều *“Đối với nhân dân, phải kính trọng, lễ phép”* trở thành một trong những phẩm chất đạo đức quan trọng cần phải xây dựng cho lực lượng CAND. Lời dạy đó của Hồ Chí Minh đối với CA vừa là sự kế thừa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, vừa là những kinh nghiệm rút ra từ thực tiễn hoạt động bên bỉ, phong phú của Người. Kính trọng, lễ phép với nhân dân không phải chỉ dừng lại ở thái độ, cách ứng xử, quý trọng, tôn kính với nhân dân mà sự kính trọng, lễ phép đó phải biến thành hành động cụ thể. Việc nghiên cứu quan điểm biện chứng giữa CA và nhân dân của Hồ Chí Minh góp phần làm sáng rõ tác động qua lại sâu sắc, chặt chẽ, lâu dài và mang tính “sống còn” về mối quan hệ này, là căn cứ trong quá trình Đảng lãnh đạo xây dựng CAND vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và bảo vệ thành quả cách mạng của nhân dân Việt Nam.

1.2. Tôn chỉ nhận thức “nhân dân là đối tượng phục vụ bất biến của CA”. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến mối quan hệ giữa CA với nhân dân, vì CA không vững mạnh, không “thân dân” thì không thể đủ sức hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ nặng nề do nhân dân giao phó. Quan điểm biện chứng của Hồ Chí Minh giữa CA và nhân dân luôn luôn có giá trị lí luận sâu sắc, nhằm đảm bảo tất thắng của sự nghiệp cách mạng, vì an ninh Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân và vì sự nghiệp vẻ vang của lực lượng vũ trang nhân dân.

Hồ Chí Minh luôn luôn khẳng định bản chất nhân dân của CA Việt Nam. Người nói: “CAND hoàn toàn khác CA đế quốc, CA đế quốc là nanh vuốt của đế quốc để hà hiếp, áp bức đa số nhân dân. Chắc các cô, các chú cũng nhớ, chúng nó là bọn đầu trâu, mặt ngựa. CAND phải là kiểu mẫu, phải là người chuyên trách thi hành chính sách, phương châm của Đảng và Chính phủ cho tốt. CAND phải thực sự phục vụ nhân dân... Các cô, các chú phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ của người CAND của một nước dân chủ nhân dân” [1; tr 365].

Quan điểm về giúp đỡ nhân dân của Hồ Chí Minh là rất rộng lớn, rất nhân văn và cũng rất có ý nghĩa chỉ đạo công tác nghiệp vụ của CA. Đặc biệt khi nói đến CAND là “bạn dân” có nghĩa là CA với nhân dân tuy hai mà một, luôn luôn có nhau, kẻ vai sát cánh bên nhau, sống chết vì nhau, cùng chiến đấu hi sinh trên một mặt trận bảo vệ an ninh, trật tự. Cảm nhận cho

hết và sâu sắc tình cảm này mới thấy hết được giá trị nhân văn của hai chữ “bạn dân” mà Hồ Chí Minh đã giành tặng riêng cho CAND Việt Nam. CA Việt Nam là CAND, vừa là công bộc của dân, người đầy tớ trung thành của nhân dân, vừa là bạn dân, là con em yêu quý của nhân dân.

Chính vì vậy, từ quan điểm biện chứng về mối quan hệ giữa CA và nhân dân thì trước hết lực lượng CA phải tự ý thức trách nhiệm, nghĩa vụ và niềm vinh dự của mình để xứng đáng là lực lượng chính quy, tinh nhuệ, hiện đại và sức chiến đấu cao mà không thể có lực lượng nào thay thế được. Để đạt được điều đó đòi hỏi xây dựng CAND phải:

- *Xây dựng bộ máy CA phải thực sự phục vụ nhân dân.* CAND là cơ quan có nhiệm vụ chủ động phòng ngừa, chủ động đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hành động phá hoại của các thế lực thù địch trong và ngoài nước, mọi hoạt động của tội phạm, tệ nạn xã hội và các vi phạm pháp luật để bảo vệ Đảng, bảo vệ chính quyền nhân dân, bảo vệ chế độ và mọi thành quả cách mạng, bảo vệ lợi ích hợp pháp của nhân dân. Như vậy, CA là lực lượng vũ trang có vị trí, vai trò quan trọng nhất của chính quyền nhân dân, nhiệm vụ của CA rất nặng nề và rất vẻ vang, đòi hỏi CAND phải có lực lượng đủ mạnh.

- *CA phải thực sự giúp đỡ nhân dân, của dân, do dân và vì dân.* Để phát huy vai trò của nhân dân và để giành được sự ủng hộ giúp đỡ của nhân dân trong nhiệm vụ chuyên môn thì trước hết CA phải hiểu nhân dân, nắm được tâm tư, nguyện vọng, khó khăn trở ngại của nhân dân để chia sẻ với nhân dân, động viên và giúp đỡ nhân dân. Hồ Chí Minh rất quan tâm xây dựng CA ở cả hai mặt: xây và chống. Vì chỉ có xây không, không đủ; chỉ có chống không, không xong. Xây dựng bộ máy tổ chức cũng giống như xây dựng con người, phải kết hợp chặt chẽ giữa xây và chống, xây là cơ bản, chống là quan trọng. Người cũng đặt vấn đề phải xây dựng bộ máy tổ chức CA sao cho thiết thực: “Cách tổ chức CA phải giản đơn, thiết thực, tránh cái tệ quá hình thức, giầy má” [1; tr 312].

- *CA phải tận tụy, trung thành với nhân dân.* CA phải một lòng, một dạ phục vụ nhân dân, suốt đời phấn đấu vì an ninh Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. CA không thể hôm nay là người đầy tớ của nhân dân, ngày mai lại trở thành những ông quan cách mạng đứng trên lợi ích của nhân dân. Hiện nay, trong lực lượng CAND, bên cạnh rất nhiều cán bộ, chiến sĩ CA toàn tâm, toàn ý ngày đêm vật lộn với công việc, vượt qua hết khó khăn này đến thách thức khác, thức

cho dân ngủ, gác cho dân vui chơi, sẵn sàng chiến đấu hi sinh vì sự bình yên của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân thì vẫn còn không ít người do thoái hoá, biến chất, không những không có tinh thần trách nhiệm phục vụ nhân dân mà trong công việc, họ lợi dụng cương vị công tác quay lưng lại với nhân dân, sách nhiễu dân, xâm phạm lợi ích của nhân dân. Nhiều việc làm trái với tư cách người CA cách mạng đã và đang xảy ra ở nơi này hay nơi khác, cấp này hay cấp khác. Những người đó tuy có nhiều mách lới, thủ đoạn che giấu, nhưng cũng không vượt qua tai mắt của nhân dân, đang bị nhân dân chê trách, lên án; một số đã bị pháp luật trừng trị.

1.3. Định hướng xây dựng giá trị người CAND là yếu tố quyết định nhất trong việc xây dựng lực lượng CA, quyết định thắng lợi của sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự. Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến người CA, Người nói: lực lượng CA muốn vững mạnh phải có con người CA trong sạch, vững mạnh, phải xây dựng con người CA cả hai mặt đạo đức cách mạng và tài năng sáng tạo.

Nhân dân cần CA để bảo vệ, giữ gìn trật tự, an ninh cho nhân dân chứ không phải để làm “quan cách mạng”. Trong bất kì hoàn cảnh nào, điều kiện nào, lí tưởng của người chiến sĩ CA cũng là phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, là phấn đấu vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Xây dựng lí tưởng người cán bộ, đảng viên nói chung phải trung với Đảng, hiếu với dân. Đối với Đảng, CA là cánh tay của Đảng, phải tuyệt đối trung thành với Đảng, bảo vệ Đảng. Đối với Nhà nước, CA là vũ khí sắc bén của chuyên chính vô sản, CA phải “vì nước quên thân”. Đối với nhân dân, CA là “đầy tớ”, phải thực sự phục vụ nhân dân. An ninh của Tổ quốc, hạnh phúc cho nhân dân là đối tượng phục vụ bất biến của CAND. Xác định rõ vấn đề này có ý nghĩa rất quan trọng vì nó vừa là đạo đức nghề nghiệp, vừa là lí tưởng phấn đấu của người chiến sĩ CA. Mọi biểu hiện lệch lạc trong mối quan hệ này đều ảnh hưởng trực tiếp đến sự nghiệp cách mạng nói chung, sự nghiệp bảo vệ an ninh, trật tự nói riêng.

Nhiệm vụ của người CA rất đặc biệt, rất nặng nề, là cuộc đấu tranh quyết liệt, phức tạp, lâu dài đối với các loại đối tượng nguy hiểm, hoạt động giấu mặt. Trong điều kiện đó, mỗi người CA phải thực sự trau dồi và giữ vững phẩm chất chính trị, nâng cao đạo đức cách mạng, giỏi chuyên môn nghiệp vụ, có trình độ khoa học kĩ thuật và kiến thức xã hội cần thiết, không ngừng đáp ứng mọi yêu cầu nhiệm vụ đặt ra. Xây dựng đạo đức cách mạng người CA là rèn luyện theo tư cách

người CA cách mạng, có tài năng, sáng tạo gắn với đạo đức cách mạng.

2. Về giá trị thực tiễn

2.1. Củng cố và phát huy mối quan hệ mật thiết giữa CA với nhân dân. Xây dựng và củng cố mối quan hệ máu thịt giữa CA và nhân dân có tầm quan trọng đặc biệt trong mỗi giai đoạn cách mạng, có vị trí then chốt để góp phần củng cố toàn Đảng, toàn dân bảo vệ vững chắc an ninh, trật tự của đất nước, giữ vững ổn định chính trị - xã hội, đấu tranh đập tan mọi âm mưu, phương thức, thủ đoạn hoạt động của các thế lực thù địch, phản động trong và ngoài nước, tội phạm nguy hiểm trong mọi điều kiện, hoàn cảnh của lịch sử, đưa sự nghiệp đổi mới đến thắng lợi hoàn toàn.

Hồ Chí Minh khẳng định: Làm CA phải khiêm tốn, “chớ tự kiêu, tự mãn”. Người cần dặn CA phải triệt để sửa đổi tác phong, mệnh lệnh, quan liêu, hống hách; phải tạo quan hệ thật tốt giữa CA với nhân dân. Người đã chỉ ra những việc cấp bách mà CA cần phải làm: Phải bỏ ngay cái thói ngông nghênh, xa phí, cậy thế, cậy quyền; phải bỏ ngay cái thói ỷ thế, hống hách “làm những điều quá tệ” như khi xử kiện bắt tội nhân quỳ trước thêm, đánh đập, chửi mắng, hách dịch...; phải chú ý giải quyết hết các vấn đề có quan hệ tới đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân; phải có thái độ mềm dẻo, khôn khéo, biết nhân nhượng, biết tôn trọng nhân cách của người dân.

Hồ Chí Minh cho rằng, phải đảm bảo cán bộ, chiến sĩ quán triệt sâu sắc nguyên tắc dựa vào nhân dân trong thực tiễn công tác của toàn lực lượng CAND. Dựa vào nhân dân phải được tiến hành trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, dù đó là hoàn cảnh khó khăn hay thuận lợi; khi CA thực hiện nhiệm vụ bí mật hay công khai, cần dùng sức của nhiều người hay một người thì cũng phải dựa vào dân, đem tài dân, sức dân, trí dân mà làm lại cho dân.

Dựa chắc vào nhân dân phải trên cơ sở đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự phối hợp của CA với các cơ quan, ban ngành, đoàn thể trong hệ thống chính trị. Có như vậy, CA mới củng cố và phát huy mối quan hệ mật thiết với nhân dân, được nhân dân tin cậy, giúp đỡ và ủng hộ thực hiện nhiệm vụ chuyên môn.

2.2. Nâng cao chất lượng công tác vận động quần chúng. Sức mạnh của nhân dân trong bảo vệ an ninh, trật tự là vô cùng to lớn, có vai trò quyết định thắng lợi. Nhưng sức mạnh đó ở dạng tiềm năng. Muốn biến tiềm năng thành hiện thực, CA phải tuyên truyền, giác ngộ, phải làm tốt công tác dân vận để tập hợp thành một khối thống nhất. Hồ Chí Minh đặt nhân

dân vào vị trí trung tâm của sự nghiệp cách mạng: an ninh cho nhân dân là mục tiêu cao nhất của bảo vệ an ninh, trật tự; nhân dân là chỗ dựa vững chắc của nền an ninh trật tự; nhân dân là chủ thể của nền an ninh, trật tự; nhân dân được giác ngộ, được tổ chức đoàn kết thống nhất là sức mạnh vô địch bảo vệ an ninh, trật tự. Đảng, Nhà nước và ngành CA phải tìm mọi cách phát huy sức mạnh toàn dân tộc, đảm bảo vững chắc nhất an ninh trật tự của đất nước. Phải phát huy sức mạnh của toàn xã hội, của cả hệ thống chính trị trong xây dựng CAND. CA Việt Nam là CAND, khác về bản chất so với CA đế quốc. CA Việt Nam phải phục vụ, bảo vệ nhân dân, phải dựa vào dân mà chiến đấu, công tác; phải làm tốt công tác vận động quần chúng để dân tin, dân yêu, dân ủng hộ. Đoàn kết, ủng hộ giữa CA với nhân dân tạo thành mạng lưới CAND, có khả năng chiến thắng mọi kẻ thù.

Để vận động quần chúng tham gia bảo vệ an ninh trật tự, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra những biện pháp, cách thức vận động quần chúng nhân dân hết sức hiệu quả: CA phải nêu cao tinh thần gương mẫu thực hiện tốt nhiệm vụ của mình, thương yêu và giúp đỡ nhân dân, làm cho nhân dân hiểu rõ chức năng, nghiệp vụ của mình, CA phải tổ chức, thu phục, huấn luyện, giáo dục và hướng dẫn nhân dân giúp sức, che chở và bảo vệ CA.

***

Lí luận biện chứng của Hồ Chí Minh giữa CA và

nhân dân là nền tảng cho Đảng và Chính phủ có quan điểm, đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật đúng đắn để lãnh đạo, chỉ đạo mọi nhiệm vụ công tác của CA, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp CNH, HĐH đất nước.

Quan điểm biện chứng của Hồ Chí Minh giữa CA và nhân dân có giá trị lí luận và thực tiễn sâu sắc, là bài học sinh động trong việc giải quyết mối quan hệ máu thịt và sống còn này nhằm góp phần xây dựng lực lượng CA trong sạch, vững mạnh, tinh nhuệ để CA luôn xứng đáng là lực lượng tin cậy, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân, vì an ninh Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. □

Tài liệu tham khảo

- [1] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 6) (2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 7) (2011). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] Tô Lâm (2016). *Tư tưởng Hồ Chí Minh về Công an nhân dân*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [4] Ban Tuyên giáo Trung ương (2011). *Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh suốt đời phấn đấu cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, làm người công bộc tận tụy, trung thành của nhân dân, đời tư trong sáng, cuộc sống riêng giản dị*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [5] Hồ Chí Minh (2015). *Sửa đổi lối làm việc*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Quan niệm của Hồ Chí Minh...

(Tiếp theo trang 4)

Cuộc đời Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương mẫu mực trong việc thực hiện trọn vẹn những chuẩn mực đạo đức do Người khởi xướng. Nâng cao đạo đức trong tình hình mới, Đảng và nhân dân ta quán triệt tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh, bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, vận dụng các nguyên tắc xây dựng đạo đức của Người đã nêu ra. □

Tài liệu tham khảo

- [1] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 10) (2004). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [2] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 12) (2004). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [3] Bộ GD-ĐT (2008). *Tư tưởng Hồ Chí Minh*. NXB Đại học Kinh tế Quốc dân.
- [4] *Hồ Chí Minh toàn tập* (tập 9) (2004). NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- [5] Nguyễn Khánh Bật - Hoàng Trang (2003). *Tìm hiểu thân thế, sự nghiệp và tư tưởng Hồ Chí Minh*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Bàn về triết lí giáo dục...

(Tiếp theo trang 19)

Tài liệu tham khảo

- [1] Viện Ngôn ngữ (2006). *Từ điển Tiếng Việt*. NXB Đà Nẵng.
- [2] Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*.
- [3] Hồ Sỹ Quý (1998). *Mấy suy nghĩ triết học và triết lí*. Tạp chí Triết học, số 3, tr 56-59.
- [4] Vũ Cao Đàm (2014). *Nghịch lí và lối thoát: Bàn về triết lí phát triển Khoa học và Giáo dục Việt Nam*. NXB Thế giới.
- [5] Vũ Cao Đàm (2012). *Nghịch lí của Khoa học và Giáo dục đương đại Việt Nam*. NXB Thế giới.
- [6] Thái Duy Tuyên (2011). *Giáo dục học hiện đại*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.